

Runor

Det är svårt att läsa text som skrivits med runorna, de vikingatida bokstäverna. Även om man kan tyda tecknen är det inte säkert att man förstår språket eftersom det var annorlunda då.

De flesta runstenar kom till på vikingatiden, men runor användes i Skandinavien många hundra år tidigare. Runskrift skrevs inte på papper utan ristades på personliga ägodelar som kammar och vapen. Många meddelanden ristades säkert på plattor och stavar av trä.

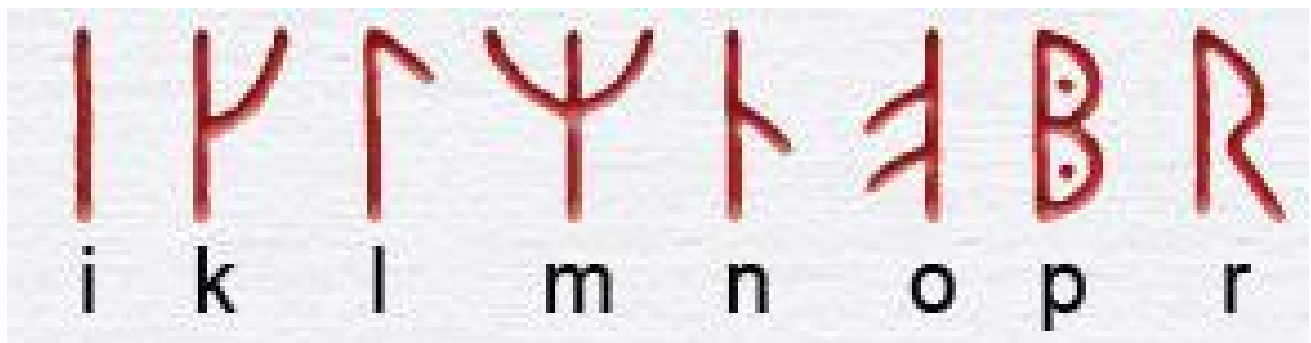
Ordet ”bokstavs” ursprungliga betydelse är ”runa ristad på (tavla av) bokträ”. Ordet vi använder för våra bokstäver syftar alltså egentligen på runor!

Futharken

ƿ ʀ þ ʁ r ʏ ʁ
f u þ æ r k h n

ı ı ı ı ı ı ı
i a s t b m l R

Runalfabetet kallas futhark efter de första sex tecknen i raden. Vikingatidens vanliga runalfabet hade 16 tecken. Det var en utveckling av tidigare alfabet med flera tecken. De flesta inskrifterna gjordes säkert på trä, men träet har förmultnat med tiden och vad som finns bevarat är framförallt runstenar. Från Sverige känner man till ungefär 2 500 stycken och av dessa finns cirka 1 300 i Uppland.

Uppgift 1:

Skriv ditt namn med runor, antingen genom att lägga pinnar/naturmaterial eller skriv med hjälp av en pinne i grus.

Uppgift 2:

Skriv ett ord med runor och låt någon annan försöka läsa vad det står.

Uppgift 3:

Skriv en hel mening med runor och låt någon annan försöka läsa vad det står.